

وزارت جهاد کشاورزی

سازمان امور عشایر ایران

دستاورد برنامه

پنج ساله سوم

(۱۳۷۹ - ۱۳۸۳)

جامعه

عشایر ایران

دستاورد برنامه پنج ساله سوم جامعه عشایر ایران

ناشر

تهیه شده توسط :

شرکت طراحان آزاد نگار

تلفن سفارشات: ۰۹۱۲۳۲۲۳۸۴

تنظیم و تدوین: پرویز بقائی / محمد ایرانیپور

طراح گرافیک: مژگان اختر / آرش الفتی

عکس: آرشیو روابط عمومی سازمان امور عشایر ایران

شمارگان: ۲۰۰۰

تاریخ نشر: ۱۳۸۴

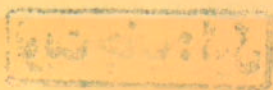
شابک: ۹۶۴-۸۳۸۲-۰۶-۹

نوبت چاپ: اول

فصلنامه

۳	مقدمه
۶	وضعیت پیش بینی و تحقق اعتبارات در برنامه سوم توسعه
۱۰	توزیع استانی اهداف کمی و عملکرد طرح ساماندهی اسکان عشایر در برنامه سوم توسعه
۱۲	اسکان عشایر در برنامه سوم توسعه
۱۶	خانوارهای عشایر بهره مند از طرح های عمرانی در برنامه سوم توسعه
۲۴	نمونه فعالیت های انجام شده در برنامه سوم توسعه (پروژه های شاخص)
۳۸	گزارش عملکرد تعاونی های عشایری و اتحادیه مرکزی
۵۲	گزارش عملکرد صندوق حمایت از توسعه و سرمایه گذاری در بخش کشاورزی عشایر
۵۶	فعالیت های واحد ستادی سازمان مرکزی
۶۳	فعالیت های فرهنگی - اجتماعی
۷۰	فعالیت های علمی - پژوهشی
۷۳	تفاهم نامه

مقدمه

امروزه ، جامعه عشایر ایران به عنوان یک واقعیت اجتماعی و بخشی از ساختار تاریخی - فرهنگی و عضوی فعال از پیکره جامعه ملی است . هر چند نسبت جمعیتی آنان کمتر از جمعیت شهر و روستا است لیکن کارکردهای اقتصادی ، اجتماعی و نقش دفاعی و مرزداری آنان انکار ناپذیر و بی بدیل می باشد . بدون تردید عشایر یکی از میراثهای فرهنگی گرانقدر ایران زمین اند و این نظر اقتصادی چندین برابر (بیش از ده برابر) نسبت جمعیتی شان در تولید و تامین مواد پروتئینی ، به ویژه گوشت قرمز و سایر فرآورده های دامی کشور نقش دارند . دام عشایر به عنوان ذخیره ژنتیکی کشور ، فرهنگ ایلی به عنوان میراث ارزشمند و بخشی از سرمایه ملی ، توجه به دانش همزیستی و سازگاری با طبیعت حضور در عرصه های گسترده با چند اندازه های متنوع و جذاب طبیعی ، تلاش سخت کوشی آحاد عشایر برای تولید و از قابلیت های جامعه عشایر است . اما همه استعداد و استحقاق ، طی بیش از پنجاه دهه برنامه ریزی (هفت و پنج ساله)

نظام مند در ایران ، جامعه عشایری از برنامه متناسب با نسبت جمعیتی ، توانمندی ها و میزان نیازمندی های خود برخوردار نبوده است . اصولاً وظایف بخشی و زیر بخشی دستگاه های اداری و اجرایی و حوزه عمل آنها در محدوده جغرافیایی خاص با نیازمندی های فرابخشی و چند منظوره جامعه عشایر سازگاری نداشته و تا کنون هم ، چندان اثربخش نبوده است . نظام برنامه ریزی نیز تا کنون قادر به ایجاد هماهنگی ، انسجام و سازوکارهای اجرایی پیوسته نبوده است . بر این اساس جدا از اینکه عشایر از گردنه برنامه ریزی و کانون توجه دستگاه های اجرایی به دور مانده اند از طرف دیگر فضای زیست ، عرصه و قلمروهای کوچ و استقرار آنان همواره ، دستخوش تعرض و تصرفها قرار گرفته و روز به روز عرصه زندگی شان تنگ و محدود تر می شود .

در کنار چالشهای جدی بهره برداری از جواتع ونادیده گرفتن حقوق عرفی عشایر ، نوع زندگی ، پراکندگی و دور از دسترس بودن ، نیازهای متفاوت با سایر جوامع ، توزیع نابرابر منابع و سهم ناچیز عشایر از اعتبارات و تسهیلات ، به ویژه عدم حضور دستگاه های وظیفه مند برای انجام تکالیف خود در مناطق عشایری ، مشکلات را دو چندان نموده است .

سازمان امور عشایر ایران ، تنها دستگاه
اجرایی مرتبط با عشایر است که تلاش
فراوان نموده است ، حداقل خدمات را برای
کوچندگان و داوطلبان اسکان فراهم نماید .
این سازمان با درک محدودیت های فراوان
فراروی ، هم بایستی به وظایف قانونی خود
عمل نماید و هم به ناگزیر جوابگوی مسائلی
باشد که در محدوده وظایف سایر دستگاهها
بوده که نه حضور دارند و نه نسبت به عدم
انجام وظایف مربوطه پاسخگو هستند .

مجموعه پیوست ، حاصل تلاش همکاران
سازمان در مرکز و استانها بوده و به عنوان
دستآورد برنامه سوم توسعه ارائه می شود .
در متن عملکرد ، برخی موارد نیز به مثابه
مصادیقی از پروژه هایی که تأثیر گذار تر
بوده اند به اجمال تشریح شده است . به
علاوه فهرست بعضی دیگر از فعالیتها که در
حوزه های دیگر عملی شده ولی جز وظایف
ذاتی سازمان نیست نیز اشاره ای رفته است .
بدون تردید عملکرد با نیازهای عشایر
بسیار بسیار و با اهداف برنامه به میزان
قابل ملاحظه ای تفاوت دارد . امید است که
ان شاء الله در برنامه چهارم توسعه و رویکرد
عدالت محوری که دولت ریاست محترم
جمهور جناب آقای دکتر احمدی نژاد دارد
جبران مافات شود و توسعه نیافتگی مناطق
عشایری نیز مورد توجه و رسیدگی قرار
گیرد .

علی اکبری
رئیس سازمان

